

Tolna

vármegye

Limonbonyai

járás

UZDBORJÁD

~~(köt)~~ jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

UZDBORJÁD

nagy ~~(köt)~~ község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

1. A község mindig Tolna vármegyéhez tartozott a mindig Uzd-Borjádvala hívták. A község öregjei szerint U. Pesthy Imre stb. előtt kb. 150 évvel Uzd-Borjád névű föld birtokos volt, Borjád pedig = Szárkeri.

2. Változó nem volt.

Lejghanyominy szerint a "Pusztakomló" dűlőben egy nagy vörösfenyő állt fenn, amelyet a környékbeliek pusztítottak el.

3. Urbéres község.

4. - - - 1892-ig hírközség, 1892-ig volt nagy község.

5. Az akkori község elterjedte óta önálló akkori kénitár.

minesemmi

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága: *3932* kat. hold (birtokívek adatai alapján).

Művelési ágak szerint:

A község határa $\frac{2}{3}$ részben dombos, $\frac{1}{3}$ részben sík. Szomszédos községek: Lőrinczentvári 2 km. Nagyony 6 km. Kajtár 8 km. Kőcser 10 km. Varsád 14. Gyöngyös 16. Udvari 10. Nagyözölcs 8 km. a környéki erdőkhez és tóhoz viszonyítva.

2389 k. hold szántó, *480* k. hold rét (kaszáló),
229 k. hold szőlő (beültetett), *245* k. hold legelő,
273 k. hold erdő, *10* k. hold nádas,
240 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a területük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és milyen területűek (kataszteri, csefleg más adatok alapján)?

A község határával össze nem függő határrészek nincsenek.
 4. nincsenek.

A község vázlatos térképe (csatolva db.)
 nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

népzetiség szerint:

975 lélek.
250 r. kath., g. kath., *50* ref.,
675 ág. h. ev., izr., egyéb
825 magyar, *150* német, tót,
 rutén, oláh, horvát,
 egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasodási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Udvar (földművelési terület) kb. 400 telekhez, Borjás 5 km. 350, Hargyos 7 km. 155, Farkasvölgy 4 km. 31, Kajtár 5 km. 12, Kőcser 3 km. 5, Lőrinczentvári 4 km. 27 telekhez.
 3. földművelés, erdőművelés, állattartás.
 4. 185 ház, 355 lakásrész.
 Két községi iskola, kórház, szociális otthon, szociális otthon, szociális otthon, szociális otthon.
 - 2 km. távolságra van a környéki erdőkhez és tóhoz viszonyítva.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. 4 esküdti,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1
1 jegyző, 1 segédjegyző, 1 orvos
1 állatorvos, 1 irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

orvos és irodai alkalmazott
Nálunk orvishelye

Napidíjas irodai alkalmazottak:

nincs

Szegődményes alkalmazottak:

2 kisbíró (küldönc), 1 bába,

— éjjeli őr és — gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága:

Urdonyfal, név: név km.

2. A községi képviselőtestület létszáma:

10 virilista, 10 választott tag, 4 pótag, 10 évig

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

1 A község 1 választókerületet alkot.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

nincs

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

Urdonyfal 34 km.

Gyónk 16 km.

— 16 km.

Párcsmentő 3 km.

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrors és folyamórs székhelye és távolsága:

a. Urdonyfal Nagyorok 8 km.
b. Borjád Kicsod 5 " (Borjád-tó)
c. Jász Gyónk 11 " km. (Gyónk-tó)

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van, tag. Nincs.

Van-e a községben toloncállomás?

Van. Nincs.

Fel van-e ruházva az előljárási cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

nincs

6. A községi tűzoltóság szervezete:

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság nincs tag.
Kötelezett tűzoltóság. Nincs

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van. Nincs.

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Kórorvos székhelye és annak távolsága: Kölcse 10 km.
- Hány magánorvos lakik a községben: nincs
- Községi bábák száma: 1.
- Körbába lakóhelye és annak távolsága: nincs km.
- Okleveles magánbábák száma: nincs
- Legközelebbi gyógyszerár hol van és milyen távol? Nagydorony 6. km.
- Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? Prekossánd 36 km.
- Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep) Van szegényház Nincs.
9. A gondozott szegények száma: nincs intézeti ápolásban, nincs magán ápolásban.
- Ethagyott gyermekek száma? nincs gyermek.
10. Milyen a község ivóvíze? jó, egyeztetés kút víz
- Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?
Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. nincs
- Van-e csatornázása? nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 2 korcsma, nincs vendéglő, nincs kávéház.
- Van-e szálloda, fogadó és hány? nincs
- Van-e községben közfürdő? nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülők vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? nincs

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Prekossánd 36 km.
- Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? Gyönök 16 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Prekossánd 36 km.
- Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Gyönök 16 km.
- Kir. pénzügyi szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: Kir. p. i. őrszakasz Nagydorony 6 km.
- Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Pécs 150 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

Állami és községi községi iskola 1 tanterem
és 1 tanteremmel az uradi és 1 tanterem és
1 tanteremmel a borjádi részre.

nincs

2. Középfiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reál-gimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

nincs

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:

Nyári menedékház van-e?

Borjádi részre megvalósult, uradi és nagy-
gy. részre megvalósított.

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Zirci úton 36 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeni egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Fiókegyház van.

a.	Áy. f. v. v. u. u. anyaegyház	Láraszentlászlói	2 km.
b.	R. k. r. k.	"	6 km.
c.	Ref.	"	6 km.

Zsidó imádkozóhely a hárszigeten.

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

nincs

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapultó, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbr és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Parókia és egyházmegyei időről-időre kivetett adó.

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

Borjádi részre baptista és 50 lelkesített.

nincs

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

nincs
Uradi részre, a könyvtárban Tórnai és Tórnai
Borjádi részre: újabb kösítő emléke.

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emlékek vagy elesett hősök emléke?

nincs

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

nincs

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz járul hozzá a község?

Községi (közvilág) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

1. Urdi rész - Szentmihályi - Paksi híves országút

2. Simonkócska - Kőtelek városmentén át

3. Urdi - Győri vízvezeték út

4. Lőrincfalva - Szentmihályi és hívei
Mélydomb - Szentmihályi 6 km.

Lőrincfalva - Szentmihályi marha-
rakodóhely

Paksi, Kajtári rész 26 km.

Lőrincfalva 2 km. urdi rész mentén

Kajtári 2 km. a Kajtári rész mentén és Kajtári
Borjád rész - Kajtári - Urdi rész - Győri rész

nincs semmi

..... km.

..... Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme, (100-1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e tiltva?

a. 1000. holdas birtok

b. 5. közép birtokos 1367. két holdal

c. 41 birtokos átlagos kiterjedése 3-8 hold

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

úti közlekedés

Tanácsmunka, a gazdasági tanácsban részt vesznek a község gazdasági tanácsa szervezésében

nincs

Trébszék 36 km

Urdi rész 1 és Borjád rész 1 = 300-300
hold terjedelmű, a Szentmihályi marha-
rakodóhely mentén

nincs

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

Mórácsfalva város, Lékkerfalu női
1 malom (vízi) van - Pócs László
Lékkerfalu női
Lékkerfalu 36 km.

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány: lovakkal hízítási malom, szarvasmarhát, kecskét, juhokat, sertést, marhát, kutyákat, csirkéket, kőrallatorvos székhelye és annak távolsága.

212 lo, 412 szarvasmarha,
850 sertés, 382 juh
Kőrallatorvos: Kőtelek 10 km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Ké a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

Nagybány 6 km.
- " - Paks 26 km.
nincs
1 szeszes Urdi rész, 1 szeszes borjádi rész
nincs
nincs
1 cipész, 2 kovács, 1 kőműves
nincs
nincs
Lékkerfalu női
Lékkerfalu 36 km.
- " - km.

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányászati nagyság, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

1. Körjegyzői lakás 2 szoba, jéni lakás 4 szoba
 2. Tanítói lakás 1 " barátságos " 2 "
 3. " " " " " 2 "
 nincs

..... kat. hold szántó és rét, 1. hektár
 legelő, kat. hold erdő,
 egyéb 64. hektár földművelési terület
 semmit

nincs
 nincs
 nincs

nincs Vadászati és vadászati jog
 Földadó 14.491 K 90 f. Házadó 1372 K
 50 f. Ált. kereseti adó 600 K 50 f. Tár-
 sulati adó K f. Vagyon- és jöv. 1219.10
 adó 5439. K 10 f. 4220
 5439.10
 Borfolyás. adó: hekt. 1000 - 1000

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

utótelefon háló, Borfolyás és Kanizsai (előkezelés alatt)
 vízvezeték hálózása (Simontornya-Kölköcsi út előkezelés alatt)
 iskola építése

A község pecsétjének lenyomata:

Kovács László
 Községi (ör-) jegyző.